

צילום: אי.אן.פי

בן-לא-דן, הדור הבא

ארבע שנים אחרי חיסולו של מייסד אל-קאעידה, מורשתו חיה ובוועטת בתימן, ארץ מוצאו. בתוך הריק השלטוני השורר שם מקימים אנשי הארגון מדינה עצמאית, שתשמש בסיס למתקפות טרור מסביב לעולם. עד כמה מרחיקות לכת התוכניות שלהם? על כך יכול להעיד מורטון סטורם מדנמרק, שהפך למוסלמי קיצוני והגיע לצמתים הרגישים ביותר של הג'יהאד העולמי, לפני שהפך לסוכן אמריקני

אלי אשד

וא נכנס בצעדים קלים למסגד בצנעא, בירת תימן, שעליה השתלטו החות'ים במהלך המרד שלהם כנגד הנשיא הפרו אמריקני. המפגע, סוני קיצוני, חיכה לרגע הנכון כדי לפוצץ את עצמו ולהרוג כמה שיותר מהכופרים השנואים – חות'ים המשתייכים לזרם השיעי באסלאם. כעבור זמן קצר החלו החות'ים בקריאות הקבועות שלהם: "מוות לישראל! מוות לאמריקה! קללה על ראש היהודים! אללה הוא אכבר!". זה היה הרגע. המתבל פתח את חגורתו, והמסגד כולו קרס על ראשיהם של המתכנסים בו. המעטים ששרדו והצליחו לעמוד על רגליהם, החלו לברוח מהמסגד החרב. הם לא הספיקו להתרחק הרבה: בחוץ חיכה להם מחבל מתאבד נוסף, וגם הם נהרגו שניות אחדות לאחר שהשיעו את קללות השנאה שלהם. באותו זמן, בתיאום מדויק, התפוצץ מחבל נוסף במסגד חות'י אחר בצנעא, מותיר אחריו הרס וגופות. על פי ההערכות, קרוב ל-150 בני אדם נרצחו במתקפת הטרור הזו, שהתרחשה בחודש מרץ האחרון. כעבור החות'ים זו הייתה המכה הקשה ביותר שספגו. ובכל זאת, המסע שלהם לכיבוש תימן, בסיועה ובתמיכתה של המעצמה השיעית איראן, לא הואט לרגע. דווקא תימן, אחת הארצות הפרימיטיביות והנחשלות בעולם הערבי, הפכה למוקד המאבק בין ציר הרשע הסוני לציר הרשע השיעי. בימים אלה נתונה המדינה במלחמת אזרחים, שלמעשה היא קרב איתנים בין כוחות חיצוניים: מהצד האחד קואליציה ערבית בראשות סעודיה ומלכה החדש סלמאן, ומהצד האחר איראן וחזבאללה. אלה האחרונים מצדדים בחות'ים, שבינואר השנה כבשו את ארמון הנשיאות בצנעא במתקפת פתע שהרהימה את העולם – או ליתר דיוק, את המעטים בעולם שעקבו אחרי הנעשה בתימן. הזרם השיעי הזה, שכבר שנים רבות נאבק בממשלה המרכזית של תימן, שולט כעת במדינה הסונית הקיצונית.

אלא שבמפתיע התברר כי אויבם המסוכן ביותר של החות'ים הוא לא דווקא הנשיא עבד רבו מנסור האדי שאותו הדיחו, לא הסעודים המפעילים נגדם קואליציה אסלאמית, וגם לא האמריקנים או היהודים שהם אוהבים כל כך לחרף: את מלחמת החורמה האכזרית נגדם מנהל ארגון אליקאעידה. ומדובר ביריב לא קל בכלל. הסניף התימני של הארגון הוגדר על ידי ארה"ב כשלהוחה המסוכנת ביותר של אליקאעידה וכתא הפעיל ביותר שלו. הוא מורכב בעיקר ממקומיים ומסעודים שמצאו מקלט במדינה, אך מתוגבר גם על ידי "בוגרי" עיראק וסוריה, לוחמים מאפגניסטן ומשוחררי גואנטנמו. מנהיג אליקאעידה בתימן, נאסר אליווחיישי, נחשב ליורשו ולממשיכו של אוסאמה בן לאדן. זה כנראה התפקיד שיעד לו גם בן לאדן עצמו, כאשר אליווחיישי שימש כמזכירו. לרשותו עומדות יכולות טכנולוגיות מתקדמות; לפי הדיווחים, המהגרים של הארגון, איברהים אל-אסירי, ייצר חומרי נפץ שאינם ניתנים לאיתור

תימן בעין הסערה. הפצצת מחסני נשק של החות'ים בידי כוחות סעודיים

הנרקוטי שבהם מביא לתחושת אופוריה. מעריכים שכי-40 אחוז מהמים של תימן הצחיחה מוקרשים לגידול הצמח הזה. התימני הממוצע מוציא על הגת בין רבע לשליש משכרו – שעומד על פחות משבעה דולרים ליום. הארץ הענייה הזו הפכה כאמור לזירת מלחמה בין אל-קאעידה והחות'ים. יש הרבה מן המשותף לארגונים האלה: שניהם ארגוני ג'יהאד אכולי שנאה לכל מי שאינו בצלמם ובדמותם, ושניהם מבצעים מעשי טבח מזועזעים. כעת הם מפנים חלק גדול ממשאביהם למלחמה זה בזה, וגם בממשלה התימנית הרשמית, שניגפה מול שניהם. במאמר שכותרתו "תימן: מבט לעתיד האביב הערבי", ניתחו החוקרים הישראלים סמי קרוננפלד ויואל גו'נסקי את דפוסי פעילותו של אליקאעידה בתימן מאז חילופי השלטון של 2011. הם הראו שמדובר בארגון בעל גמישות אסטרטגית וטקטית, שיועד להתאים את עצמו בעילות להזדמנויות וללחצים בשטח, ומסתגל במהירות לשינויים בסביבה התימנית הבלתי יציבה. בשנתיים האחרונות בולטת במיוחד יכולתו לנוע על הציר שבין ארגון טרור קלאסי לבין ארגון גרילה, וכן להחזיק ולשלוט בטריטוריה ובאוכלוסייה.

בימי האביב הערבי של תחילת 2011, כאשר תושבי צנעא הפגינו נגד הנשיא הוותיק עבדאללה סלאח וכוחות צבא הודמו לבירה, ניצל הארגון את הריק השלטוני שנוצר בפריפריה. באמצעות פשיטות אלימות, טרור מתאבדים והתנקשויות הצליח אליקאעידה התימני להשתלט על כמה אזורים בחלקה הדרומי של המדינה. עוצמתו ותעוזתו של הארגון הגיעו לשיאם באפריל 2012, כאשר הצליח לכבוש מחנה צבאי על אמצעי הלחימה שהיו בו, כולל תותחים וטנקים. המתקפה הנרחבת, שבה נהרגו מאות אנשי צבא, הייתה חלק מניסיון ההשתלטות של הארגון על עיר המחוז לאורך החולשת על הגישה לאזורי מפתח כמו חצרמוות ועדן. התקפות כאלו של צבאות טרור על בסיסי צבא סדיר מוכרות לנו היטב בשנים האחרונות מדאע"ש וג'בהת א' נוסרה בסוריה ובעיראק, אולם אליקאעידה בתימן קדם להם בפעולה מהסוג הזה.

עם התבססותו של הארגון בדרום תימן, הוא החל בתהליך אסטרטגי של מעבר מפעילות טרור קלאסית לבניית אחיזה קבועה בשטח וכינון מערכת פוליטית ושלטונית ברוח חוקי השריעה. אנשיו החלו לאכוף באגרסיביות את הערכים האסלאמיים-פונדמנטליסטיים שלהם, מה שהבריח אלפי אזרחים מהאזורים שנפלו לידי אליקאעידה. אחרים התארגנו ב"ועדות עממיות", שימלאו את הריק השלטוני והביטחוני שהשאירה המדינה ויגנו על האוכלוסייה מפני השליטים החדשים.

אנשי אל-קאעידה לא חששו לפעול נגד מוסדות השלטון גם בלב צנעא. ההתקפות התאפיינו בתעוזה רבה ושילבו הפעלת מטעני נפץ עוצמתיים עם הסתערות של חוליות קומנדו. ביולי 2014 הכריז הארגון על הקמתה של אמירות אסלאמית במחוז הצרמוות, ועל סדרת תקנות מחמירות, ובהן איסור על נשים להסתובב ללא בעליהן

במכשירים הקיימים. ובמקביל שולח הארגון את ידו בפעילות פשיעה בתימן. מעשי שוד, גביית רמי חסות, חטיפות זרים, סחיטה והברחות – הכול נעשה במטרה לממן את מתקפות הטרור, שבחזונו של מנהיגי אל-קאעידה ייצאו את גבולות תימן ויכו בכל פינה בעולם.

המדריך לטרוריסט הגלובלי
תימן היא המדינה הענייה והפרימיטיבית ביותר בעולם הערבי כולו. מעט מאוד השתנה משם מאז ימי הביניים. לנחשלות הזו מצטרף פוטנציאל אלימות גבוה במיוחד: סקר מ-2007 מצא 54.8 מכל מאה גברים בתימן נושאים נשק, מה שמעניק לה את המקום השני בעולם בשיעור האזרחים החמושים (אחרי ארה"ב). זה היה כאמור לפני שמונה שנים: יש סיבה טובה לחשוב שמספר החמושים עלה מאז בצורה משמעותית. נתון נוסף שיכול ללמד משהו על תימן נוגע להרגלי צריכת הגת. יותר משני שלישים מהגברים ושליש מהנשים במדינה נוהגים ללעוס את העלים, שהחומר

קרא לבנו על שם המנהיג הנערץ. מורטון סטורם. משמאל: אוסאמה בן לאדן

צילומים: אי.פי, גטי אימג'ס

הדור הבא בן-לא-דן

כשצירי הרעש נאבקים זה בזה. חותמים בתימן

לקח אחריות על הפיגוע והבהיר שכוונתו להמשיך בפעולות דומות.

השתכרות לכבוד ההתאסלמות

הצצה נדירה לנפשות הפועלות בארגון אלקאעידה בתימן מספק ספר שלאחרונה ראה אור בעברית – "חיי כסוכן כפול: בתוככי אלקאעידה וה-CIA". המחבר, מורטון סטורם (39), היה במשך תקופה משמעותית מחייו מוסלמי אדוק וקיצוני, והכיר אישית כמה מהדמויות הבכירות במפת הג'יהאד העולמי.

סטורם גדל בעירייה דנית בשם קורטר, מקום מגוריהם של פועלים קשי יום. אביו החורג היה אלכוהוליסט שנהג להכות אותו בתכיפות. הרזומה של מורטון הצעיר כלל קטטות אלימות, בתי ספר מיוחדים, וקריירת אגרוף שנראתה מבטיחה אך הופסקה בגלל התפרצויותיו. את השוד המזוין הראשון שלו הוא ביצע כבר בגיל 13.

כנער היה סטורם חבר בכנופיית רחוב של מהגרים פלשתינים, תורכים ואיראנים. "הודהתי איתם כי הם היו האנדרדוג", הוא מסביר בספרו. בגיל 21 נתקל בספרייה הציבורית בביוגרפיה של מוחמד, והאצילות והפשטות בסיפור חייו של הנביא הכובש מצאו חן בעיניו. כמו חלכאים ונרכאים אחרים, הוא נמשך לאסלאם וראה בו דרך חיים שתביא איתה חופש, יציבות ושחרור. העבריון הצעיר הכריז על עצמו כעוד כוחם למען האסלאם, מה שקנה לו ידידים רבים בקרב המוסלמים בשכונה. את התאסלמותו הם חגגו בשתייה של משקאות חריפים.

בהדרגה הקצין סטורם והפך אכול שנאה כלפי התרבות המערבית. אחרי שהות נוספת בבית הכלא, כבר נרחף לזרועות האסלאם הקיצוני. הוא נמלט לאנגליה מפני חבריו הזועמים בכנופיית-תלשעבר, והצטרף לקהילה רדיקלית במסגד לונדוני. בדרך כלשהי, שהספר "חיי כסוכן כפול" לא מבהיר עד תום, יצר הבריון הצעיר בתוך זמן לא רב קשרים עם כמה מהבכירים בארגוני השנאה האסלאמיים של אירופה.

אחרי שסטורם למד ערבית ולימודי אסלאם אצל מטיפים מהיותר-קיצונים, הוא חבר לפעילים אסלאמיסטים שחלקם יצאו לבצע פיגועי טרור. הוא חי בלונדון על קצבת אבטלה ועל פשעים מזדמנים, <

**כשאל-אולקי
חיפש כלה
מוסלמית-אירופית
כדי שתהיה
לאשתו השלישית,
סטורם נחלץ
לעזרתו ומצא
בפייסבוק את
אמינה מקרואטיה.
אנשי הסי-איי-
איי, שידעו על
השידוך המתרקם,
ביקשו לנצל אותו
למטרותיהם.
כשאמינה נחתה
בתימן, היא לא
ידעה
שבתוך
המזוודה
שלה
מושתל
ציוד
מעקב**

אליווהישי וחבריו בהנהגת הארגון, שרואים עצמם כיורשים הרשמיים של אוסאמה בן-לאדן – כזכור, סעודי ממוצא תימני – אינם מאבדים לרגע את נקודת המבט הגלובלית שלהם. מבחינתם, ההשתלטות על תימן הצמאה והענייה אינה עומדת בפני עצמה: היא בסך הכול נקודת קפיצה לפיגועים בכל מקום אפשרי בעולם. פעילות הטרור הבינלאומית הענפה של הארגון כוללת עד כה, בין השאר, ניסיון התנקשות בחייו של שר הפנים הסעודי מוחמד בן-נאיף (שבינתיים הפך ליורש העצר של הממלכה), פגיעה במכלית נפט יפנית במצרי הורמוז, וניסיון לפוצץ מטוס אמריקני באפריק 2012 – תוכנית שסוכלה על ידי המודיעין הסעודי. גולת הכותרת של הפעולות המיוחסות לארגון בשנים האחרונות היא הפיגוע במערכת השבועון הסאטירי "שרלי הברו" בפאריס. שני האחים שביצעו את הטבח המזועזע אומנו בתימן למשימתם, ואלקאעידה התימני

צילום: אי.פי.

הוואקום השלטוני התמלא בכאוס. נשיא תימן לשעבר סאלח

< האחיזה של אלקאעידה בחלקים מדרום תימן נמשכה עד מאי 2012, אז הורה הנשיא האדי לצבאו לצאת למבצע רחב היקף כנגד מעוזי השליטה של הארגון. במתקפה השתתפו יותר מ-20 אלף חיילים סדירים, שנתמכו על ידי מיליציות של שכירי חרב משבטי הדרום, וכן ייעוץ אמריקני ומימון סעודי משמעותי. את הסיוע האווירי הנרחב שממנו נהנו הכוחות הקרקעיים, ייחס הנשיא לפעילות חיל האוויר התימני בלבד, אך היו מי שידעו לספר על מעורבות נרחבת של כלי טיס אמריקניים בלתי מאוישים.

במהלך המבצע, שנמשך כחודשיים, נהרגו רבים מפעילי אלקאעידה, והארגון נדחק לאזורי המחסה הטבעיים שלו במרכז המדינה. ועם זאת, הוא בהחלט לא הובס, רק חזר לפעילות הטרור הקלאסית שאפיינה אותו לפני 2011. אנשיו פתחו במסע נרחב של התנקשויות ופיגועי תופת נגד בכירים במנגנוני הביטחון התימניים, נגד כוחות הצבא ונגד מנהיגים מקומיים ששיתפו פעולה עם הממשל. בחלוף הזמן הצליח הארגון לבנות את כוחו מחדש, לרכוש יכולות טכנולוגיות גבוהות ולבנות תשתיות מודיעין.

אנשי אלקאעידה בתימן לא חששו לפעול נגד מוסדות השלטון גם בלב צנעא. כך למשל תקפו פעילי הארגון את משרד ההגנה ופרצו לבתי כלא במטרה לשחרר את חבריהם. התקפות אלו התאפיינו בתעוזה רבה ושילבו הפעלת מטעני נפץ עוצמתיים עם הסתערות של חוליות קומנדו. הארגון אף חזר לפעול בערי הדרום, והוא חותר באגרסיביות לביסוס מחדש של היאחזותו שם. ביולי 2014 הכריז על הקמתה של אמירות אסלאמית במחוז חצרמוות, ועל שורת תקנות מחמירות כגון איסור על נשים להסתובב ללא בעליהן. שלוש שנים בלבד לאחר המכה הקשה שספג, ולמרות לחץ מתמיד מצד כוחות הביטחון התימניים ופעילות חיסולים נרחבת שמבצעים מל"טים אמריקניים, נוכחותו והשפעתו של אלקאעידה בתימן הולכות וגוברות, והוא הופך לגורם דומיננטי באזורים שונים במדינה. הארגון אף פרסם מסמך המלצות רשמי לסניפי אלקאעידה האחרים, שבו הוא מציע אסטרטגיית פעולה כוללת להשתלטות על שטח ולהחזקתו.

נתונים בסכנה מתמדת. יהודים בתימן

< והעביר את זמנו בעולם של מטיפים אינטרנטיים שקראו לג'יהאד עולמי ולחיסול כל הכופרים. בספרו מתוארת סצנת הג'יהאד האירופית כמקום מבוטח וחובבני למדי, אבל גם כזה שמתפתח ולומד כל הזמן. בכל מקום שבו יש נוכחות של האסלאם יש לדבריו גם נוכחות של הג'יהאד, וכך צומחת לה רשת גלובלית שמטרתה הקמת ח'ליפות עולמית. מזכיר במקצת את תיאוריית "הפרוטוקולים של זקני ציון" – מחומרי הקריאה החביבים על פעילי הג'יהאד.

ב־2002 פרסם סטורם תרגום לדנית של ספר פונדמנטליסטי בשם "האמונה האסלאמית – שאלות ותשובות", מאת מוחמד בן ג'מיל זנו. התרגום הזה תרם רבות להעלאת קרנו בחוגי האסלאם הקנאי. במקביל הוא החל ללמד צעירים מוסלמים אגרופ כדי שיוכלו להגן על עצמם מפני המשטרה.

באותה שנה קיבל סטורם מלגה סעודית לצורך לימודי אסלאם בתימן. בגיל 21 הוא מצא עצמו בצנעא, שם הצטרף לקהילה קיצונית ונשא אישה מקומית. לבן שנולד לו הוא קרא אוסאמה – על שם מנהיג אליקאעידה הנערץ, ששמו יצא לתהילה לאחר הפיגוע במגדלי התאומים. בתימן גם פגש סטורם את אנוואר אליאולקי, שהפך לדמות מרכזית בספורו. אליאולקי, שאביו היה שר בממשלת תימן, נסע בגיל 19 לארה"ב, למד שם וקיבל תואר דוקטור. לצד זאת הוא הפך למטיף פופולרי במסגרים, והחל להתעניין יותר ויותר באסלאם הקיצוני. ברו"ח הוועדה האמריקנית שחקרה את אירועי 11 בספטמבר נכתב כי שניים מחוטפי המטוסים הכירו את אליאולקי כששהו בארה"ב, ואחד מהם ביקר במסגר שלו. עוד נכתב שהמטיף עמד בקשר עם אנשים המעורבים בגיוס כספים עבור חמאס. האדיקות הרתית לא הפריעה לו לשלוח ידו בעיסוקים שמוסריותם מפוקפקת, ולאחר שנחקר במשטרה בחשד לסרסרות לזנות, החליט לעזוב את ארה"ב ולחזור לתימן.

בארצו החדשה ישנה התחבר אליאולקי עם חוגי אליקאעידה, והחל לפרסם באינטרנט נאומו הטפה כנגד המערב. הופעתו המרשימה והאנגלית המצוינת שלו הפכו אותו בתוך זמן קצר לכוכב רשת, שאלפים שותים את דבריו בצמא.

לאחר שפגש את סטורם ושמע כי הוא מכיר רבים מהג'יהאדיסטים הבכירים באירופה, החליט אליאולקי להרחיב באמצעות הבחור הדני את מעגל המוסלמים הרדיקלים שעמם יש לו קשרים. סטורם מצדו הושפע עמוקות מדעותיו של המטיף, והקשר ביניהם הלך והעמיק.

גזירת גורל מפוקפקת

בשלב מסוים החליט סטורם לעבור מתיאוריה למעשה, והחל לתכנן פעולת טרור בסומליה. אבל בריוק או, כך לדבריו, התחולל בו מהפך. הוא החל לשאול את עצמו לגבי הרצון החופשי באסלאם, ולפקפק ברעיון ה"קדר", אחד מעקרונות האמונה שלפיו אלה החליט מראש הן על מה שהתרחש בעבר והן על כל הצפוי בעתיד. אם גורלו של כל אדם נקבע מראש, תהה סטורם, מדוע יש לחסל את כל הכופרים? היכן הרצון החופשי והיכולת להשפיע? הוא שם לב שאל-אולקי ומטיפים אחרים התחמקו משאלה זאת. איש מהם לא היה מסוגל להסביר כיצד "גזירת הגורל" משתלבת עם חובת הג'יהאד, או מדוע ברא אלה אדם שמראש נגזרה עליו אש גיהנום.

גם האלימות של האסלאם הקיצוני החלה לעורר אצל סטורם שאלות מוסריות. זה מה שדחף אותו ליצור קשר עם שירותי ביון מערביים – לאחר שבעבר סירב לפניוניהם. בתוך זמן קצר הפך לסוכן בתוככי אליקאעידה, והעביר מידע על אודותיו לאמריקנים, לשבדים ולבריטים. במקביל התקרב סטורם עוד יותר לאל-אולקי, במטרה להביא יום אחד לחיסולו של המטיף הקיצוני, שכבר היה בעל השפעה ניכרת בחוגי הג'יהאד.

כשאל-אולקי חיפש כלה מוסלמית אירופית כדי שתהיה לאשתו השלישית, סטורם נחלץ לעזרתו ומצא בפייסבוק את אמינה מקרואטיה. שמה המקורי של אמינה בת ה־32 היה

ארינה הוראק, בת למשפחה נוצרית ואתלטית מצטיינת בנעוריה. כשבגרה הפכה למוסלמית קיצונית ביותר, והרגישה מוזרמת אפילו בידי הקהילה המוסלמית בעירה ואגרב. סטורם החל לשמש כשרכז בינה לבין אליאולקי והעביר סרטונים בין השניים. בין היתר שיגר אליאולקי לכלתו לעתיד מסר שמעיד על אמונו המחולט בסטורם: "האח שהעביר את הווידאו הזה, אפשר לסמוך עליו", אמר המטיף. הוא לא הסתיר מאמינה את הקשיים הנלווים לחיים לצדו: "אם את יכולה לעמוד בתנאים קשים, אם לא אכפת לך מבדידות ואת יכולה לחיות עם מגבלות על תקשורת עם אחרים, אז זה נהדר". התשובה הנחרצת שלה מצאה חן בעיניו: "אני מוכנה לדברים מסוכנים. אני מוכנה למות למען אלה".

אנשי הסייאי־איי, שידעו על השירוך המתקדם, ביקשו לנצל אותו למטרותיהם. כשהאחות אמינה נחתה בתימן, היא לא ידעה שבתוך המזווה שלה מושתל ציוד מעקב. אלא שעורויו של אליאולקי הכריחו אותה לנטוש את המזווה, והתוכנית נכשלה. סטורם מספר כי בעקבות השירוך המוצלח, האמון שנתן בו אליאולקי הלך והתחזק. הם החליפו מסרים דרך התקני USB קטנים, שהועברו ביניהם באמצעות שליחים מיוחדים. "דיברנו גם על התקפות טרור", אמר סטורם. "היו לו תוכניות להשתמש ברעלים כדי לפגוע במרכזי קניות גדולים במערב ובאתרים נוספים".

אליאולקי כבר הוכיח בעבר יצירתיות בתחום הזה: ב־2009 הוא שילח מחבל שעלה על מטוס בלונדון כשהוא נושא במכנסיו חומרי נפץ. רק בנס לא התפוצץ המטוס על כל יושביו.

ב־30 בספטמבר 2011 חוסל אל-אולקי בתקיפה מהאוויר. לדברי סטורם, הוא זה שאפשר להניח יד על המחבל הבכיר, לאחר שהצליח לשתול אצלו מכשיר מעקב. עוד הוא טוען כי הסייאי־איי הבטיח לו בתמורה 5 מיליון דולר – אך נמנע מלהעביר לו את הכסף, ואף שלח אותו ב־2012 למשימה מסוכנת במיוחד: לחדור למעוז אליקאעידה בעיר ג'ער שבתימן, ולהיפגש עם מנהיג

חוסל בזכות שיתוף הפעולה של סטורם. אל-אולקי

פרופ' עוזי רבי (בתמונה): "המלחמה בין השיעה בתימן ובין הסונה עוד לא הגיעה לשיאה. המדינה מתפרקת לרצועות שונות ששייכות לגורמים שונים. תימן ככל הנראה תמשיך להיות שדה קרב עקוב מדם עוד תקופה ארוכה, דווקא בזמן שמאגרי המים שלה והולכים ומתייבשים. המקום יהפך לאזור אסון ששומר נפשו ירחק ממנו".

הארגון נאסר אל-ווחיישי. לבסוף, כתוצאה מסכסוכים שונים, ניתק סטורם קשר עם שולחיו בכל הצדדים, והחליט לפרסם את הסיפור המלא. כיום הוא חי תחת שם חדש ומוצמדת לו הגנה משטרית, מתוך הנחה שהג'יהאדיסטים לא יסלחו כל כך מהר למי שחרר למבצריהם הכמוסים ביותר והביא למותו של אחד ממנהיגיהם.

יהודים החוצה

למרות הצהרותיו מרחיקות הלכת של ארגון אל-קאעידה על השלטת האסלאם בעולם כולו, בימים אלה הוא עסוק בתימן עצמה, שקורסת והופכת לגיהנום עלי אדמות. אנשי ממשכים להתחזק ולכבוש שטחים נוספים במדינה, בדרך לעימות הגדול עם החות'ים, שמן הסתם עוד יגיע. מנהיגי אליקאעידה כבר הכריזו פרס עצום על ראשו של מנהיג החות'ים, ונראה שהמלחמה בין השיעה והסונה בגלגוליהן הקיצוניים ביותר רק תלך ותחריף.

"תימן של היום היא כבר לא תימן", אומר פרופ' עוזי רבי מ"מרכו משה דיין", מחבר הספר "תימן: אנטומיה של מדינה כושלת" (הקיבוץ המאוחד, 2014). "כמו בסוריה של היום, מדובר בקבוצה של אזורים הנשלטים כל אחד בידי גורם אחר. ספק אם בעתיד הקרוב נראה משהו דומה לתימן שהכרנו במשך כל השנים. סביר יותר שנראה סרטן טרוריסטי שמתפשט ומציב איום על כל הסביבה. כמו שמסומליה יוצאים היום פיראטים שתוקפים את הספינות שמתקרבות לאזור, כך יקרה גם בתימן.

"המלחמה בין השיעה בתימן, המיוצגת בידי החות'ים, ובין הסונה, שנציגה הקיצוני הוא ארגון אליקאעידה, עוד לא הגיעה לשיאה. המדינה מתפרקת לרצועות שונות ששייכות לגורמים שונים, והשלטון התפרק לגמרי. ככל הנראה תימן תמשיך להיות שדה קרב עקוב מדם עוד תקופה ארוכה, דווקא בזמן שמאגרי המים שלה והולכים ומתייבשים. המקום יהפך לאזור אסון ששומר נפשו ירחק ממנו".

החות'ים נוהגים לשלב בתפילותיהם קללות כנגד היהודים. האם יהודי תימן מצויים כיום בסכנה? "בעבר החות'ים לא היו מסוכנים ליהודים, אבל היום זה שונה. בהשראת איראן הם התחילו להציק ליהודים ולגרש אותם מאזורי המגורים שלהם. ישנם הרבה מאוד דיווחים על מעשים כאלה, אם כי בינתיים מדובר בגירוש ולא במעשי רצח. כרגע, כשהם שולטים בתימן, הם לא מדכאים במיוחד את היהודים כי הם עסוקים במלחמה נגד הסונים".

מה נותר ליהודי תימן לעשות במצב כזה? "להישאר בתימן זו כבר לא אופציה בעבורם. ככל יום נוסף שהיהודים או לא-מוסלמים אחרים נשארים שם, הם נתונים בסכנה איומה". ■